

Ватаманюка. – Львів. : «Новий світ-2000», 2005. – 648 с.

2. Levine R. Financial Development and Economic Growth: Views and Agenda // Journal of Economic Literature. – 1997. – Vol. 35 (2). – P. 688-726.

3. Кулаковська О. Досвід оподаткування банків країн-членів ЄС та деякі проблемні питання оподаткування банків України // Вісник НБУ. – 2009. - № 9. – с. 22-25.

4. Закон України «Про національний банк України» від 20 травня 1999 р. № 679–XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=679-14]

5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Вісник податкової служби України. – 2010. – № 46 (618). – 232 с.

6. Ковалева А. М. Специфика налогообложения банков / А. М. Ковалева, А. М. Татаринцев // Современная финансовая теория: сб. науч. ст. / под. ред. М. М. Ковалевой. – Мн.: БГУ, 2003. – С. 53–91. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://www.economy.bsu.by/library/Современная%20экономическая%20теория/СЭК_Татаринцев.pdf].

7. Реверчук Н. Й. Зарубіжний досвід податкового регулювання банківської діяльності та його застосування в Україні / Н. Й. Реверчук, О. Г. Сербина // Вісник НЛТУ України. – 2008. – вип.. 18.5. – С. 221–225.

8. Кузнєцова Л. В. Вплив податкового регулювання на фінансову діяльність банку / Л. В. Кузнєцова // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 86–94.

9. Орлова В. О. Податкове навантаження комерційних банків як фактор розвитку економіки на сучасному етапі [Електронний ресурс] // Торгівля і ринок України. – 2010. – № 30. Т1. – Режим доступу : [http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tiru/2010_30_1/Orlova.pdf]

10. Сало І.В. Податковий менеджмент у банку [Текст]: Монографія / І.В. Сало, Н.Г. Євченко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 187 с.

11. Тищенко О. М. Вдосконалення системи оподаткування банків в умовах кризової економіки [Електронний ресурс] // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2010. – № 2. – С. 11–17. – Режим доступу : [http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Fkd/2010_2/R1/1.PDF]

12. Сайт консалтингової компанії «Deloitte». – Режим доступу: [http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Ukraine/]

13. Сайт Української асоціації банків. – Режим доступу : [http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=137&menu=20&Itemid=41]

Надійшла 21.04.2011

УДК 330

А. А. КОПИЛОВ

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЗАОЩАДЖЕННЯ У СИСТЕМІ ФІНАНСІВ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ

У статті розглянуто зміст категорії заощадження в системі фінансів домашніх господарств та їх вплив на фінансову систему України.

In the article considers an substance category saving of system finance home economy and their influence on finance systemUkrainian.

Ключові слова: фінанси, заощадження, домашнє господарство.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Кризові явища в світовій економіці спонукають економістів істотно змінити погляди на зміст, структуру основних економічних категорій. Це стосується наукових уявлень про заощадження взагалі та заощаджень фінансів домашніх господарств, зокрема. Перехід України на ринкові моделі господарювання під впливом процесів світової економічної та фінансової інтеграції, перебудова структури відносин між основними елементами фінансової системи істотно змінили умови існування домашніх господарств, які отримали можливість самостійно визначати напрями своєї заощаджу вальної та фінансової поведінки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, у яких започатковано вирішення проблеми. Окремі аспекти даного питання аналізувалися зарубіжними вченими (Дж.М. Кейнс, Е. Нікбахт, А. Гроппелі, П. Самуельсон, З. Боди, Р.К. Мертон, Н.Г. Манків, К.Р.Макконнел, С.Л. Брю, Н. Грегорі Менкью), російськими (В. Савенок, Р. Кірсанов, С. Макаров, О. Потапов, І. Коростильова) і вітчизняними (О. Ватаманюк, С. Панчишин, Б. Кваснюк, М. Савлук) дослідниками.

Цілей статті. Метою даної статті є характеристика фінансів та заощаджень домашнього господарства, їх структури та управління, перспективи використання фінансів домашніх господарств, які являють собою джерело для залучення додаткових фінансових ресурсів в реальний сектор економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових

результатів. Для сучасного етапу розвитку української економіки важно ефективно використовувати її фінансовий потенціал, однією з базових складових якого є грошові кошти населення. Одним з елементів фінансової системи держави виступають фінанси домашніх господарств, що впливають на макроекономічні процеси.

В СРСР домашні господарства не розглядалися в якості суб'єкта економічних відносин, їх значення зводилось виключно до споживчих функцій, а при аналізі тогочасної системи економічних відносин враховувалися лише загальні та колективні інтереси; домашнє господарство не розглядалось як самостійна економічна категорія. Водночас в розвинутих країнах останні є одним з основних суб'єктів макроекономічних відносин і важливою частиною державної фінансової системи, що враховується в усіх процесах макроекономічного регулювання.

У сучасній вітчизняній науці відсутня єдина концепція формування та розвитку фінансів домашніх господарств, як і система їх регулювання в межах соціально-економічних процесів, що відбуваються сьогодні в Україні [1; 2]. Під домашнім господарством часто розуміється господарство сім'ї як самостійної одиниці, доходи якої використовуються для життєзабезпечення її членів. Зарубіжні ж автори розглядають фінанси домашніх господарств як один з елементів загальнодержавної фінансової системи, яка характеризує форму взаємовідносин між населенням та державою [3; 4]. Існують окремі відмінності в підходах як до розуміння ролі та місця фінансів домашніх господарств, так і щодо визначення їх статусу, зокрема вважається, що останнє як споживач створено групою осіб, які досягли між собою визначених домовленостей з метою забезпечення власного споживання, чи особисто забезпечуючи споживання [5]. Поведінка ж домашніх господарств на ринку споживчих товарів та послуг визначається великим комплексом соціально-економічних, культурних, соціальних, особистих та психологічних факторів.

Як суб'єкт економічних відносин, фінанси домашніх господарств спрямовуються на задоволення особистого споживання населення. Фінанси господарських суб'єктів забезпечують формування дохідної частини бюджету домашніх господарств у вигляді заробітної плати, соціальних виплат, виплат у формі дивідендів і відсотків за банківськими депозитами тощо. Публічні (централізовані) фінанси в особі держави завдяки податковій та фіскальній політиці, трансферним платежам (фінансових виплат, стипендій, пенсій), заробітної плати вносять свій внесок в формування бюджетів домашніх господарств.

Згідно з рекомендаціями ООН, поняття домашнього господарства засновано на побутовому рівні, в межах якого окремі особи та групи осіб забезпечують себе продуктами життєдіяльності. Домашнє господарство розглядається переважно як споживча ланка, проте елементи виробничої діяльності враховуються лише в тій мірі, в якій вони необхідні для задоволення власних потреб [6].

У реальному житті поняття сектору домашнього господарства використовується достатньо широко під час опису окремого, економічного індивіду так і домашнього господарства, до складу якого може входити декілька сімей [6]. Разом з тим, в умовах ринкової економіки та пріоритету приватної власності необхідно враховувати той факт, що сьогодні єдиним первісним власником виступає домашнє господарство в особі конкретних фізичних осіб, які отримують фінансові ресурси внаслідок перерозподілу грошових коштів інших суб'єктів господарювання.

Сьогодні домашнє господарство знаходиться в складній системі макро- та мікроекономічних відносин і є одним з важливих соціально-економічних інститутів з визначеними формами власності, нормами, традиціями, механізмами саморегулювання життєдіяльності. Як господарський суб'єкт, воно представлено на ринку праці, споживчих послуг, фінансів та ін., сприяє формуванню виробничого потенціалу підприємств, та в цілому на результати економічних та соціальних реформ, виступаючи їх безпосереднім учасником.

В сучасних умовах господарювання організація економічних відносин між елементами фінансової системи є складною структурою, в якій важливу роль відіграють фінанси домашніх господарств. Фінанси сектору домашніх господарств є структурним елементом приватних (децентралізованих) фінансів до складу яких входять фінанси сектору домашнього господарства, які включають фінанси сім'ї; фінанси сім'ї, якщо в складі домашнього господарства представлена одна сім'я; особисті фінанси кожного з членів сім'ї.

Погляди науковців щодо визначення поняття «сім'я» та «домашнє господарство» різняться. Окремі з них вважають, що фінанси населення, фінанси сектору домашніх господарств є синонімами, що не зовсім вірно. Їх ототожнення можливо лише в тому випадку, якщо домашнє господарство представлено однією сім'єю, самостійно визначає фінансову політику щодо управління своїми сімейними фінансами. В цьому випадку домашнє господарство буде ототожнювати сім'ю, а фінанси домашнього господарства будуть фінансами сім'ї. З іншого боку, індивід не є сім'єю, але він може вести домашнє господарство, а його особисті фінанси представляють фінанси сектору домашнього господарства [6].

Вважати фінанси сектору домашніх господарств і фінанси сім'ї синонімами некоректно в тому випадку, якщо розглядається розширене домашнє господарство, коли під одним дахом проживають декілька сімей, у кожній з яких незалежно від ступеня рідні будуть власні фінанси, свій бюджет та у кожного із подружжя можуть бути свої власні фінанси. Уявляється доцільним розділяти такі поняття, як фінанси сектору домашніх господарств, фінанси сім'ї, фінанси індивідумів, в межах цілого об'єднуючого поняття – «фінанси населення». Одним з основних критеріїв відмінності сектору домашнього господарства від

господарства сім'ї являє наявність відокремлених сімейних бюджетів і моделей управління ними в складі домашнього господарства.

Домашнє господарство представляє собою групу людей, поєднаних загальною задачею відтворення людського капіталу, місцем проживання, бюджетом та сімейними зв'язками. З точки зору організаційної форми бізнесу домашнє господарство можна характеризувати як одноосібне володіння, яке належить одному чоловіку або сім'ї, в якій всі активи та зобов'язання виступають одночасно особистим майном і зобов'язаннями її власника.

При розгляді питання розширеного домашнього господарства необхідно враховувати наступні чинники. По-перше, ці господарства можуть об'єднувати представників різних поколінь, об'єднувати декілька сімей, які проживають разом під одним дахом, які при цьому абсолютно незалежні в матеріальному відношенні від інших родичів та самостійні в веденні свого власного сімейного бюджету. В даному випадку бюджет такого господарства уявляє собою систему декількох бюджетів сімей, які входять в його склад. По-друге, домашні господарства, які об'єднують декілька сімей, можуть мати загальний бюджет, який складається із доходів та витрат всіх членів сімей. При цьому бюджет сектору домашнього господарства буде уявляти собою загальний бюджет всіх його членів.

Сімейна фінансова політика також може співвідноситися з традиційними чи сучасними моделями організації сім'ї, заснованими на різних формах управління сімейним бюджетом, які обмежені визначеними економічними відносинами соціальних груп, які входять в склад домашнього господарства. Основною метою фінансових відносин, які складаються в сім'ї є ефективне заощадження особистих грошових коштів громадян, спільне управління та використання частини індивідуальних фінансових ресурсів для вирішення загальносімейних фінансових завдань. У свою чергу, особисті фінанси в структурі фінансів сектору домашніх господарств розглядаються як загальні доходи та видатки кожного члена сім'ї і це та частина грошових коштів, спрямованих на задоволення особистого споживання індивіда, якою він управляє самостійно, незалежно від інших.

Мешкаючи в складі сім'ї, індивід завжди знаходиться в стані протиріччя з самим собою щодо особистих фінансів – яку частину вільних грошових коштів розглядати в якості інвестицій і яку частину направити для задоволення свого особистого споживання. Кожен член сім'ї самостійно приймає участь в будівництві сімейної економіки для отримання особистого задоволення та досягнення власної мети, які можуть не співпадати з загальними принципами ведення домашнього господарства. При загальній меті – внесення свого вкладу в підтримку загального бюджету сім'ї, в якій він живе, – на перший план виходить особисте задоволення власних потреб – формувати власні, незалежні особисті фінанси, якими він може розпоряджатися індивідуально. В той же час, хотілося відмітити, що особисті фінанси (особисті фінансові активи, які можуть дати фінансову незалежність) не створюються за один день. Великі заощадження утворюються тільки працею, правильним відношенням до управління особистими фінансами. Саме в сім'ї як первинному економічному осередку проходить навчання індивіду основам фінансової грамотності, а також підкорення особистого споживання загальносімейним інтересам.

Стандарт добробуту домогосподарства – це сукупність якісних і кількісних характеристик товарів і послуг, які в уявленні домогосподарства необхідні для його нормального функціонування і розвитку. Домогосподарства отримують поточний дохід, витрачаючи його на споживання товарів і послуг, необхідних для задоволення їх поточних потреб, і заощаджують залишок поточного доходу через вплив ощадних мотивів. Ці мотиви утворюють систему спонукальних стимулів до неповного витрачання поточного доходу у періоді його отримання. Кожний ощадний мотив формує окремий потік заощаджень, кожен з яких може бути перетворений в форму організованих заощаджень чи залишений у вигляді готівки – в національній чи іноземній валюті. Подальший вибір форми заощадження для кожного з потоків визначається фактором надання домогосподарством переваги фінансовим інструментам, як формам приватного інвестування. Загальний потік заощаджень розділяється на окремі частини: одна, що узагальнює заощадження у національній чи іноземній валюті, збільшуючи неорганізовані заощадження, а інші форми зберігання коштів сприяють збільшенню сукупності організованих заощаджень в економіці. Мотиви, що штовхають людину до заощаджень різних форм, мають на меті забезпечити їй бажаний рівень споживання навіть тоді, коли для цього не буде необхідних поточних прибутків.

Домогосподарство може прийняти рішення про переведення частини неорганізованих заощаджень в організовану форму, наприклад, продати валюту і купити акції чи розмістити грошові кошти на депозитному рахунку в банку. Джерелом для організованих заощаджень виступають також неорганізовані накопичені заощадження. Найбільш бідні домогосподарства, згідно статистичних даних, формують заощадження лише в неорганізованій формі. Вони, як правило, можуть бути переведені в організовану форму лише після переходу таких домогосподарств до більш заможної групи. Для домогосподарства інвестицією може слугувати будь-яка організована форма заощадження. Перехід заощаджень домогосподарств в інвестиції для національної економіки відбувається через фінансовий ринок чи за допомогою фінансових посередників різних типів.

Заощадження домогосподарств – важний елемент стабільності національної економіки. Вони поділяються на грошові фонди (страховий, резервний та ін.) і кошти, призначені для наступного споживання

та інвестицій. Страховий фонд слугує для підтримання рівня поточного споживання на випадок пониження доходів домогосподарства, а резервний або ж фонд самозабезпечення витрачається на купівлю товарів довгострокового користування, здійснення дорогого лікування, тощо. Доходи від інвестування в акції, облигації та інші фінансові інструменти формують фонди нагромадження домогосподарства. За формою фінансові ресурси домогосподарства можуть бути представлені у вигляді грошових коштів (фондів), нематеріальних активів (прав), зобов'язань (боргів).

Оскільки заощадження частини власних доходів – це добровільна справа домашніх господарств, то впливати на потік заощаджень можливі лише через їх економічні інтереси. Чим вище ставка відсотка за депозитними вкладками населення в банках, тим бажаніше люди будуть заощаджувати гроші.

Процес формування заощаджень домашнього господарства знаходиться під безпосереднім впливом його мотиваційної поведінки, що є основним механізмом перерозподілу грошових коштів між споживанням і нагромадженням. Управління фінансами домашнього господарства ґрунтується на свободі вибору оптимальної моделі, яка враховує інтереси всіх його членів при залишенні контролю з боку основного «годувальника» за формуванням та витрачанням сімейного бюджету. В процесі організації фінансового менеджменту домашніх господарств вирішуються питання, пов'язані з управлінням бюджетом сім'ї, забезпечення необхідного рівня споживання членів домашнього господарства.

Економічні відносини між членами сім'ї залежать від системи управління фінансами в середині сектору домашнього господарства, згідно якої всі його члени в тій чи іншій мірі погоджуються з прийнятою моделлю внутрішнього, сімейного фінансового менеджменту. Сьогодні відсутні фундаментальні дослідження щодо змісту та ролі фінансового менеджменту, а в навчальних планах економічних спеціальностей не передбачено вивчення таких курсів як: фінансовий менеджмент домашніх господарств, фінанси домашніх господарств. Водночас питання управління фінансами сектору домашніх господарств, сім'ї та фінансами окремих громадян стають все більш актуальними. Свідченням цього є вихід в Росії низки періодичних і науково-популярних видань, в яких пропонуються різні методики, поради та рекомендації щодо цільового розподілу грошей, по організації і веденню бюджету домашнього господарства [7; 8; 9]. Але поза увагою їх авторів залишилися питання щодо особливостей фінансових відносин домашнього господарства, серед членів сім'ї та осіб, постійно проживаючих з ними. Утім, ці видання орієнтовані на досить малочисельну групу громадян України, насамперед тих, у кого є значні фінансові ресурси і перед ними стоїть проблема управління ними.

Для досягнення фінансового благополуччя домашнього господарства необхідні структурований та комплексний підходи до вироблення збалансованої стратегії управління сімейним (особистим) бюджетом, адекватна тактика постановки задач, що поліпшують фінансовий стан вітчизняного сектору домашнього господарства. Але домашнє господарство не може розглядатися в якості однорідної структури, оскільки в ній реалізуються не тільки індивідуальні інтереси кожного з членів сім'ї окремо, але й групові інтереси сімей, які входять до його складу.

Економічні інтереси членів сімей, пов'язаних з формуванням фінансових відносин, що виникають у процесі їх спільної діяльності, вивчені не достатньо. Розглядаючи питання організації інвестиційної та заощаджувальної поведінки населення, науковці майже не приділяють уваги економічним мотивам членів сім'ї, які спонукають їх брати участь в спільній діяльності домашнього господарства, а це і є основною причиною суперечностей в особистих фінансових взаємовідносинах. Ці мотиви реалізуються в вигляді конкретних цілей, які ставить перед собою індивід в процесі взаємовідносин з іншими людьми, в тому числі зі своїми родичами.

Висновки. Фінанси домашнього господарства – це економічні відносини з формування та використанню фондів грошових коштів задля забезпечення матеріальних і соціальних умов життя членів господарства та їх відтворення. Заощадження включають частину доходу домогосподарства після сплати податків, які не витрачаються на купівлю споживчих товарів та послуг. У сучасних умовах заощадженням сектору домашнього господарства відводиться пріоритетна роль, оскільки вони є важливим джерелом для інвестицій державної фінансової системи та своєрідним індикатором стану суспільства. Процес формування заощаджень домашнього господарства знаходиться під безпосереднім впливом його мотиваційної поведінки. Вона й виступає основним механізмом перерозподілу грошових коштів між споживанням та нагромадженням. Фінанси домашнього господарства відіграють важливу роль в формуванні духовних цінностей, комплексно сприяють на індивіда та на суспільство в цілому.

Література

1. Ватаманюк О. Заощадження в економіці України: Макроекономічний аналіз / Ватаманюк О. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 536 с.
2. Національні заощадження та економічне зростання / Інститут економічного прогнозування; За ред. д.е.н. Б. Є. Кваснюка. – К. : "МП Леся", 2000. – 304 с.
3. Мэнкью Н. Г. Принципы микроэкономики : [учебник для вузов] / Н. Г. Мэнкью ; [4-е изд.] ; [пер. с англ.]. – СПб. : Питер, 2009. – 592 с.

4. Боди З. Финансы : [уч. пос.] / З. Боди, Р. К. Мертон ; [пер. с англ.] / – М. : ИД “Вильямс”, 2009. – 592 с.
5. Руководство по статистике государственных финансов 2001 года – Вашингтон, округ Колумбия: Международный валютный фонд. Статистическое управление, 2001. – 230 с.
6. Руководство по счетам домохозяйств: Опыт использования концепций и их составления. – Т.1: Счета сектора домохозяйств. – Б.м.: Организация Объединенных Наций, Международная организация труда, Университет Джона Хопкинса, 1998. – 320 с.
7. Потапов А. А. Сохрани свои деньги и заработай в кризис / А. А. Потапов, И. В. Корстылёва. – СПб. : Питер, 2009. – 224 с.
8. Кирсанов Р. Всё о личных финансах: способы экономии на все случаи жизни / Кирсанов Р. – СПб. : Питер, 2008. – 204 с.
9. Макаров С. В. Личный бюджет. Деньги под контролем / Макаров С. В. – СПб. : Питер, 2008. – 218 с.

Надійшла 10.04.2011

УДК 65.012.8: 368.03

О. С. ПАПКА
Львівська комерційна академія

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВИХ КОРПОРАЦІЙ

В статті проаналізовано та узагальнено теоретичні підходи до формування стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій. Визначено її місце в системі стратегій страховика. Виокремлено основні елементи та проведено структуризацію стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій.

In the article the theoretical aspects of forming of strategies of providing financial safety of insurers are analyzed and summarized. Its place in the system of insurer's strategies is specified. Principal elements of strategy of providing financial safety of insurers are defined and its structurization is conducted.

Ключові слова: стратегія фінансової безпеки страхових корпорацій, загрози фінансовій безпеці, цілі, завдання, заходи.

Постановка проблеми. Дієвим механізмом створення конкурентних переваг як на макроекономічному рівні, так і на рівні окремого суб'єкта господарювання є обґрунтована цілеспрямована стратегія. Проте процеси економічної трансформації в Україні не сприяли виробленню більшістю вітчизняних страховиків власних конкурентних стратегій.

Внаслідок цього, в сучасних умовах у багатьох страхових корпорацій виникають труднощі, пов'язані з відсутністю адаптаційних механізмів до постійних змін зовнішнього та внутрішнього середовища, високим рівнем загроз та фінансових ризиків, що знижують ефективність діяльності та ускладнюють їх функціонування.

Кризові явища на ринку страхових послуг України, зростаюча конкуренція серед страхових корпорацій, розширення спектру ризиків та загроз – все це нині потребує від їх керівників створення і застосування адаптованої до подібних явищ стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій.

У зв'язку з цим, проблема полягає у визначенні змісту, ролі, місця стратегії фінансової безпеки у загальній системі стратегій страхових корпорацій, та її взаємозв'язків з іншими складовими стратегіями даної системи, зокрема з фінансовою стратегією.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання щодо фінансової безпеки суб'єктів господарювання та формування стратегії її забезпечення знайшли своє відображення у роботах В.Ареф'єва [1], О.Барановського [2], І.Бланка [3], Т.Головка, К.Горячевої, І.Демченко [5], М.Єрмошенко, Ю.Кіма [7], В.Мунтіяна, М. Сасенко [9], О.Судакової [10], С.Юрія [11]. Одним із перших, як самостійний предмет дослідження фінансову безпеку суб'єкта господарювання виділяє І.Бланк, який аналізує її теоретичні та методологічні основи, стратегію забезпечення та окремі сфери управління. Дослідженням питань формування механізму фінансової безпеки страхових корпорацій присвячені роботи А.Єрмошенко [6]. Аналіз публікацій дозволяє зробити висновок про відсутність комплексного підходу до вивчення системи формування стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій.

Вчені, які своїми науковими працями дали початок розвитку питань, що стосуються фінансової безпеки у науковій сфері, загострили актуальність їх розгляду та запропонували певні підходи до стратегічного управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання. В той же час, слід відзначити що питанням формування стратегії фінансової безпеки страхових корпорацій приділено недостатньо уваги, хоча безпека саме страховиків, як безпосередніх та впливових учасників фінансового ринку на сьогоднішній день є важливою умовою його стабілізації та розвитку.

Мета даної статті полягає в уточненні сутності стратегії фінансової безпеки та визначення її місця в